

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra germanistiky

Posudek diplomové práce

Diplomantka: **Bc. Anna Doležalová**
Studijní program: Učitelství pro střední školy
Studijní program: N D-NJ

Název práce: **Poezie ve výuce němčiny jako cizího jazyka**

Posudek vedoucí práce

Celková charakteristika práce

Diplomová práce Anny Doležalové má interdisciplinární charakter. Spojuje aspekt interkulturního zkoumání s didaktikou literatury a stranou neponechává ani pohled literární vědy. Je rozdělena na teoretickou část (kapitoly 1-3) a praktickou část (kapitolu 5). Přemostění mezi oběma částmi tvoří kapitola 4, která je úvodním zamyšlením nad využitím literatury ve výuce cizích jazyků, jež předchází praktické aplikaci poezie ve výuce němčiny, jejíž součástí je i verifikace nastíněných postupů-v praxi.

Komentáře k jednotlivým částem

V první kapitole se Anna Doležalová věnuje roli literatury do výuky německého jazyka a dochází k závěru, že je jejím obsahovým obohacením. V druhé a třetí kapitole se věnuje různým kontextům vybraných básní. Jejich pojítkem je zátěžové téma, které je jednou nasměrováno do minulosti (k básním dětí z terezínského ghetta), a jednou do současnosti (k pandemii v důsledku onemocnění covidem 19). Středobodem první skupiny básní je dobový kontext a historické ohlédnutí, v němž diplomantka zúročila i druhý studovaný obor, a sice dějepis. Na této části oceňuji přehled a výbornou orientaci diplomantky v primárních i sekundárních zdrojích. U druhé skupiny básní je pozornost autorky diplomové práce nasměrována k literární vědě a ústí v pojednání o vizuální a zejména konkrétní poezii, s níž diplomantka pracuje v následném didaktickém konceptu. Čtvrtá kapitola se při prvním čtení a v porovnání s ostatními kapitolami může zdát jako ne příliš nabitá informacemi, ale její funkcí je na převést čtenáře k didaktickému konceptu s tématem „Básně psané dětmi a dospělými z terezínského ghetta“ a „Konkrétní poezie“. Tento záměr se diplomantce podařilo naplnit.

Důvodem volby konkrétní poezie jako náplně didaktického konceptu je spojení slovy vyjádřené sémantiky s obrazem. Jak diplomantka správně uvádí, spojení slovního a vizuálního vjemu je velmi dobře uchopitelným postupem i ve výuce cizích jazyků, kterou, jak ona sama svými hodinami dokazuje, lze využít ke kreativnímu psaní s následnými reflexemi a diskusemi. Navíc lze tyto metodické postupy aplikovat jak při práci vztahující se k současnosti (subkap. 5.2 „Poezie s tematikou korony, první část – #WirBeibenZuHause“; 5.3 „Poezie s tematikou korony, druhá část – Onlineunter r r r r icht“) i minulosti. Tu diplomantka zastřešila pojmovým souslovím frazeologické povahy „Sprache und Politik, Sprache und Gewalt“. Oceňuji na ni hledání možných paralel mezi dnešní dobou a atmosférou doby nacistického režimu, a které ilustrují následující spojení jako součásti názvů subkap. 5.5 a 5.6 – „Mein Krieg“, „Ein Handy spricht“. Součástí konceptu je i práce s písní „Ohne dich kann ich nicht sein“

v subkap. 5.7, která prakticky deklaruje široké spektrum textových forem, s nímž diplomantka ve výuce dokáže pracovat.

Na konceptu oceňuji právě zmíněnou pestrost metod a kreativitu, spojení práce s tištěnými texty s novými médii, tedy implementaci světa literatury do světa současných žáků 2. stupně základních škol. Za invenční považuji také ochotu a připravenost diplomantky vyzkoušet práci s poezií jak v prostředí školy, tak okrajově v rámci volnočasové pedagogiky, konkrétně v Dismanově rozhlasovém dětském souboru. Anna Doležalová ve svém zkoumání dochází k závěru, že s (cizojazyčnou) poezií lze pracovat jak s dětmi, pro něž literatura představuje pevnou součást jejich osobnosti, tak s žáky základních škol, kteří se učí němčině většinou jako druhému cizímu jazyku, a kteří se s konkrétní poezií leckdy setkali poprvé, a to právě formou konceptu v předkládané diplomové práci.

Jazyk a styl práce

V práci je kombinován esejistický styl s odborným psaním. Esejistické pasáže jsou spojeny především s osobními vyznáními diplomantky, jež zrcadlí její vztah k poezii i k práci s literárními texty, a které dílčím způsobem, jak uvádí sama Anna Doležalová, souvisí i s rodinným prostředím naplněným literaturou a uměním. Práce je sepsána v českém jazyce a obsahuje celkem 101 stran. Je uzavřena německojazyčným resumé, jehož úroveň odpovídá požadavkům kladeným na absolventku studia germanistiky.

Seznam literatury

Seznam zdrojů je poměrně bohatý. Lze v něm najít monografie věnované literatuře i didaktice literatury. Literárně-didaktické prameny reprezentují zejména publikace vydané po roce 2000. Interkulturní aspekt zkoumání je zastoupen českými i německými rameny. Seznam je rozdělen na primární, sekundární literaturu a internetové zdroje; je napsán v souladu s normou.

Přílohy

Diplomantka do příloh zařadila některé ze žakovských prací, tedy vyplněné pracovní listy z výzkumu.

Celkové hodnocení

Diplomovou práci Anny Doležalové doporučuji k obhajobě a ráda bych tuto práci navrhla na cenu AGON.

Náměty o otázky k diskusi při obhajobě práce

- Při pohledu na přílohy práce jsou zřejmé jazykové rezervy žáků, kterým musela být v hodinách věnována pozornost formou korektur. Je jasné, že při práci s poezií je literatura prioritou, avšak ani jazyk nemůže zůstat zcela v pozadí. Bylo možné se chybám dle Vašich představ věnovat?
- Jaká báseň byla ve Vašich představách favoritem projektu a která se jí skutečně stala?
- Budete v práci s poezií ve své praxi i nadále pracovat? Plánujete vyzkoušet i práci s prózou nebo dramatem?